

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ ๑๖ มีนาคม ถึง ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘

1. พืชตระกูลแตง (เช่น แตงกวา แตงร้าน แตงโม แตงไทย เมล่อน แคนตาลูป ชูเกี๊ยะ พักทอง พักเขี้ยว พักแม้ว มะระจีน และบวบ)

ทุกระยะการเจริญเติบโต

เพลี้ยไฟฝ้าย

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยทำลายส่วนต่าง ๆ ของพืช โดยใช้ปากที่เป็นแทง (stylet) เขี่ยเนื้อเยื่อพืชให้เข้า แล้วดูดน้ำเลี้ยงจากเซลล์พืช ทำให้บริเวณใบที่ถูกทำลายมีรอยแผลสีน้ำตาล ใบแห้ง การทำลายของเพลี้ยไฟต่อส่วนเจริญของพืช ทำให้ยอด ดอก ตาอ่อน ไม่เจริญเติบโต หากเป็นระยะพืชขาดน้ำแล้วไม่ทำการแก้ไขป้องกันกำจัด จะทำให้พืชตายได้

การป้องกัน

พ่นสารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 15 - 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซแอนทรานิลิโพรล 10% OD อัตรา 30 - 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 - 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรมีซีเฟน 24% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 10 - 15 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟินาเพอร์ 10% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 30 ลิตร

2. กระเจี๊ยบเขียว

ทุกระยะการเจริญเติบโต

• แมลงหวี่ขาวยาสูบ

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงบริเวณใบ และเป็นพาหะนำโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส

การป้องกัน

ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น บิวโทรเฟซิน 25% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อพบการระบาดของแมลงหวี่ขาว

๓. ซาโยเต้ (ผักแม้ว หรือ มะระหวาน)

ระยะการเพาะกล้า

- โรคเน่าของหัวพันธุ์ และต้นกล้า (เชื้อรา *Sclerotium rolfsii*)

พบเส้นใยของเชื้อรา มีลักษณะหยาบ สีขาวบนหัวพันธุ์ หรือบริเวณโคนต้นกล้า ต่อมาเชื้อราจะสร้างเม็ดสีขาว แล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำคล้ายเม็ดดักกาดปนอยู่กับเส้นใย จึงมักเรียกว่า ราเม็ดดักกาด ทำให้หัวพันธุ์เน่า ต้นกล้าที่งอกจะเหี่ยว และตายในที่สุด

การป้องกัน

๑. การเตรียมแปลงปลูก ควรไถพลิกดินตากแดด เพื่อฆ่าเชื้อสาเหตุโรคที่อยู่ในดิน เนื่องจากเชื้อสามารถมีชีวิตอยู่ในดินได้นาน

๒. ใส่ปูนขาวหรือโดโลไมท์ ก่อนปลูกเพื่อปรับสภาพดิน

๓. ใช้หัวพันธุ์หรือกิ่งพันธุ์ที่มีคุณภาพและปราศจากโรค

๔. ควรระมัดระวัง ในการใช้วัสดุคลุมดินในระยะเพาะกล้าไม่คลุมหนาเกินไป เพราะจะทำให้มีความชื้นสูง เหมาะกับการระบาดของโรค

๕. ในระยะเพาะกล้า หมั่นตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากพบหัวพันธุ์หรือต้นกล้าแสดงอาการโรค ให้ถอนและขุดดินบริเวณที่พบ นำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วรดดินในหลุมและบริเวณใกล้เคียง เพื่อป้องกันเชื้อสาเหตุโรคแพร่ไปยังต้นข้างเคียงด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คาร์บอกซิน ๗๕% WP อัตรา ๑๕ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ โทลโคลฟอส-เมทิล ๕๐% WP อัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อีไทรไดอะโซล ๒๔% EC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อีไทรไดอะโซล + คิวโนโตซีน ๖% + ๒๔% EC อัตรา ๓๐ - ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร โดยรดสารทุก ๕ วัน อย่างน้อย ๒ ครั้ง

๖. ทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น จอบ เสียม ทุกครั้งหลังใช้กับต้นที่เป็นโรค

4. มะม่วง

ระยะออกดอก - พัฒนาผล

- เพลี้ยไฟพริก

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัย ใช้ปากแทงเนื้อเยื่อ และดูดน้ำเลี้ยงจากเซลล์พืชบริเวณใบอ่อน ยอดอ่อน ตุ่มตาใบ ตุ่มตาดอก ช่อดอกมะม่วง โดยเฉพาะฐานรองดอก และช่อดอกอ่อน ทำให้เซลล์บริเวณนั้นถูกทำลาย กรณีที่ระบาดไม่รุนแรงจะปรากฏแผลชัดเจนเป็นวงใกล้ช่อดอกมีสีเทาเงินเกือบดำ หรือผลบิดเบี้ยว ถ้าทำลายรุนแรงผิวของผลมะม่วงจะเป็นสีดำเกือบทั้งหมด ทำให้ผลผลิตมีราคาต่ำลง การทำลายในระยะติดดอกจะทำให้ช่อดอกหงิกงอ ดอกร่วงไม่ติดผล หรือทำให้ติดผลน้อย ส่วนอาการที่ปรากฏบนยอดอ่อนจะทำให้ใบที่แตกใหม่ แคร่แกร็น ขอบใบ

และปลายใบไหม้ ใบอาจร่วงตั้งแต่ยังเล็ก ๆ สำหรับใบที่ขนาดโตแล้ว เพลี้ยไฟพริกมักลงทำลายตามขอบใบทำให้ใบม้วนงอ และปลายใบไหม้ ถ้าเป็นการทำลายที่ยอดจะรุนแรง ทำให้ยอดแห้งไม่แทงช่อใบ หรือช่อดอก การทำลายที่ตา ช่อดอกบิดเบี้ยว หักงอ หรือติดผลน้อย ผลเล็ก ๆ ที่ถูกเพลี้ยไฟพริกทำลายอาจร่วงหล่นได้

การป้องกัน

๑. ถ้าพบไม่มากให้ตัดส่วนที่แมลงระบาดนำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพราะเพลี้ยไฟพริกมักอยู่กันเป็นกลุ่มบริเวณส่วนยอดอ่อนของพืช

๒. การพ่นสารฆ่าแมลง ควรพ่นระยะติดดอกอย่างน้อย ๒ ครั้ง คือ ระยะเริ่มแทงช่อดอกและระยะเริ่มติดผล ขนาดมะเขือพวง (ประมาณ ๐.๕ - ๑.๐ เซนติเมตร) ถ้าหากปีใดพบเพลี้ยไฟพริกระบาดรุนแรงก็จำเป็นต้องพ่นซ้ำในระยะก่อนดอกบาน

๓. สารฆ่าแมลงที่แนะนำ เช่น สไปนีโทแรม ๑๒% SC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอร์ฟิโนเพอร์ ๑๐% SC อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อะบาเมกติน ๑.๘% EC อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นสารแบบหมุนเวียนตามกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ โดยใช้รอบการหมุนเวียนทุก ๑๔ วัน เมื่อพบการระบาด เพื่อชะลอความต้านทานต่อ

สารฆ่าแมลง

๕. อะโวคาโด

ระยะการแทงช่อดอก - ผลอ่อน

- โรคจุดดำ หรือโรคแอนแทรคโนส (เชื้อรา *Colletotrichum gloeosporioides*)

อาการที่ใบ พบจุดแผลสีน้ำตาลเข้ม หากอาการรุนแรงแผลจะขยายตัวอย่างรวดเร็ว ใบจะแห้ง และร่วง

อาการที่ก้านใบ กิ่ง และก้านช่อดอก พบแผลจุดหรือขีดสีม่วง ถ้าอาการรุนแรงแผลจะขยายลุกลาม ทำให้ก้านใบและกิ่งแห้ง หากเกิดที่ก้านช่อดอกจะทำให้ช่อดอกเหี่ยวแห้ง หลุดร่วงก่อนติดผล

อาการที่ผล ผลอ่อนพบจุดแผลสีน้ำตาลถึงดำ หากอาการรุนแรงผลจะหลุดร่วงก่อนกำหนด อาการบนผลแก่ มักพบในระยะใกล้เก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว พบแผลจุดสีน้ำตาลถึงดำรูปร่างกลม ต่อมาแผลขยายลุกลามเป็นแผลยุบตัวในเนื้อผล ทำให้ผลเน่า บางครั้งพบเมือกสีส้มซึ่งเป็นส่วนขยายพันธุ์ของเชื้อราสาเหตุโรคที่บริเวณแผล

การป้องกัน

1. กำจัดวัชพืชรอบโคนต้นเพื่อลดความชื้นสะสม
2. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรค ตัดแต่งและเก็บส่วนที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค
3. หากพบเริ่มมีการระบาดของโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น อะซอกซีสโตรบิน 25% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โพรคลอราซ 45% EC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 - 10 วัน
4. หลังจากเก็บผลผลิตแล้ว ตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรค กิ่งแห้ง และซั้วผลที่ติดอยู่บนต้น นำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดการสะสมของเชื้อสาเหตุโรค

6. มะพร้าว

ระยะมะพร้าวที่ยังไม่ให้ผลผลิต และมะพร้าวที่ให้ผลผลิตแล้ว

- ดัชนีมะพร้าวชนิดเล็ก และดัชนีมะพร้าวชนิดใหญ่

มักทำลายตามรอยทำลายของด้วงแรดมะพร้าว โดยวางไข่บริเวณบาดแผลตามลำต้นหรือบริเวณที่ด้วงแรดมะพร้าวเจาะไว้ หรือบริเวณรอยแตกของเปลือก ดัชนีมะพร้าวก็สามารถเจาะส่วนที่อ่อนของมะพร้าวเพื่อวางไข่ได้ หนอนที่ฟักออกจากไข่จะกัดกินขนไชไปในต้นมะพร้าว ทำให้เกิดแผลเน่าภายใน ต้นมะพร้าวที่ถูกทำลายจะแสดงอาการเฉาหรือยอดหักพับ เพราะบริเวณที่หนอนทำลายจะเป็นโพรง มีรูและแผลเน่าต่อเนื่องไปในบริเวณใกล้เคียง หนอนจะกัดกินไปจนกระทั่งต้นเป็นโพรงใหญ่ไม่สามารถส่งน้ำและอาหารไปยังยอดได้ และทำให้ต้นมะพร้าวตายในที่สุด

การป้องกัน

1. ต้นมะพร้าวที่ถูกดัชนีมะพร้าวชนิดใหญ่ทำลาย ควรตัดโคนทอนเป็นท่อนแล้วผ่าจับหนอนทำลาย
2. ไม่ควรให้ต้นมะพร้าวเกิดแผลหรือปลุกโคนลอย เพราะจะเป็นช่องทางให้ดัชนีมะพร้าววางไข่ และตัวหนอนที่ฟักจากไข่จะเจาะเข้าทำลายในต้นมะพร้าวได้ หากลำต้นเป็นรอยแผล ควรทาด้วยน้ำมันหล่อลื่นเครื่องยนต์ที่ใช้แล้ว หรือชันผสมกับน้ำมันยาง เพื่อป้องกันการวางไข่
3. ป้องกันกำจัดด้วงแรดมะพร้าวอย่าให้ระบาดในสวนมะพร้าว เพราะรอยแผลที่ด้วงแรดมะพร้าวเจาะไว้จะเป็นช่องทางให้ดัชนีมะพร้าววางไข่ และเมื่อฟักออกเป็นตัวหนอนของดัชนีมะพร้าวก็น่าจะเข้าไปทำลายในต้นมะพร้าวได้ง่ายขึ้น